

Силабус курсу Природа рідного краю, материків і океанів

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Дні занять: згідно розкладу
Консультації: згідно розкладу

Рік навчання: II, Семестр: II
Кількість кредитів: 3
Мова викладання: українська

Керівник курсу

Канд. біолог. н., доц. Чайковська Ганна Богданівна

Контактна інформація chaicov@elr.tnpu.edu.ua, +380673478819

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Природа рідного краю, материків та океанів» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти поглиблених емпіричних та теоретичних знань про природу рідного краю, материків і океанів як цілісних природних систем, установлення причинно-наслідкових зв'язків між природними компонентами, формування природничо-наукової компетентності у майбутніх учителів початкової школи.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Вступ. Географічне положення рідного краю	Визначити предмет і завдання інтегрованого курсу. Проаналізувати відомості про територію України, її місце серед країн світу і Європи. Здійснити оцінку природних умов рідного краю.	Питання, тести
2/2	2. Особливості рельєфу, тектонічної та геологічної будови території рідного краю	Проаналізувати різноманітні форми рельєфу. Дослідити загальні риси будови земної поверхні території України. Вивчити геологічну історію рідного краю. Встановити закономірності поширення різних груп корисних копалин (паливних, рудних і нерудних) та схарактеризувати їх основні родовища в Україні. Дослідити перспективи розширення паливно-енергетичної бази.	Питання, практичне завдання
-/2	3. Кліматичні умови України	Розглянути особливості клімату України. Дослідити кліматичні пояси та області. Проаналізувати стихійні природні явища. З'ясувати особливості господарської оцінки кліматичних умов і ресурсів.	Питання, практичні завдання

2/2	4. Гідрологічні умови рідного краю	Проаналізувати водні ресурси України. Ознайомитися з басейнами найбільших рік. З'ясувати особливості розміщення підземних вод. Дослідити причини заболочення території. Розглянути шляхи раціонального використання і охорони водних ресурсів.	Питання, тести, практичні завдання
-/2	5. Ґрунти рідного краю	Проаналізувати умови ґрунтоутворення та розподілу ґрунтів на території України. Визначити чинники ґрунтоутворення. Схарактеризувати закономірності розподілу ґрунтів. Встановити принципи класифікації та номенклатури ґрунтів України. Розглянути питання охорони ґрунтового покриву.	Питання, тести, практичні завдання
-/2	6. Природні зони України. Флора і фауна рідного краю	Проаналізувати природні комплекси України. Розглянути географічне положення та головні характеристики природних зон (мішаних лісів, лісостепової, степової). Ознайомитися з гірськими системами України, їх географічним положенням та загальними рисами природних умов. Здійснити фізико-географічну характеристику природних комплексів Чорного та Азовського морів. Розглянути основні заходи щодо їх раціонального використання та охорони.	Питання, кейси
2/-	7. Природа Океанії	Розглянути особливості географічного положення Світового океану. Дослідити особливості розташування, будови дна та основні риси рельєфу Атлантичного, Тихого, Індійського та Північно-Льодовитого океану. Вивчити особливості їх клімату та вод, рослинний і тваринний світ. Розглянути проблему забруднення вод Світового океану.	Питання, практичні завдання, тести
2/-	8. Природа Африки	Визначити особливості географічного положення материка. Розглянути рельєф (рівнини, гори, плоскогір'я, нагір'я) та корисні копалини Африки. Дослідити особливості клімату, специфіку ґрунтово-рослинного покриву і тваринного світу. Розглянути природні зони Африки, закономірності їх розміщення. Вивчити екологічні проблеми.	Питання, кейси
2/-	9. Природа Північної і Південної Америки	Вивчити географічне положення, історію відкриття та освоєння Північної Америки та Південної Америки. Порівняти їх рельєф і корисні копалини. Дослідити клімат Північної і Південної Америки. Розглянути води суходолу, рослинність і тваринний світ. Схарактеризувати природні зони материків. Розглянути сучасні екологічні проблеми.	Питання, тести, практичні завдання
2/-	10. Природа Євразії	Розглянути географічне положення материка, його розміри. Дослідити особливості берегової лінії Євразії. Вивчити історію відкриття і дослідження окремих регіонів материка. Схарактеризувати найбільші рівнини і гори Євразії, відмінності у рельєфі різних частин	Питання, кейси, практичні завдання

		материка. Проаналізувати особливості формування клімату, внутрішніх вод, їх розподіл. Вивчити природні зони, здійснити аналіз засобів охорони природи Євразії.	
-/2	11. Природа Австралії	Проаналізувати географічне положення материка. Вивчити форми рельєфу та корисні копалини Австралії. Дослідити загальні особливості клімату ґрунтово-рослинного покриву і тваринного світу, розподіл води суходолу. Визначити природні зони. Дослідити зміни природи людиною.	Питання, тести, практичні завдання
-/2	12. Природа Антарктиди	Схарактеризувати своєрідність географічного положення материка. Вивчити відкриття та сучасні наукові дослідження Антарктиди. Дослідити будову поверхні материка. Розкрити кліматичні умови, рослинність і тваринний світ. Визначити проблеми Антарктиди.	Питання, кейси, практичні завдання

Літературні джерела

1. Булава Л. М. Географічне положення, рельєф і геологічна будова України. Полтава: ПДПУ, 2008. 40 с.
2. Гавриленко О. П. Екогеографія України: навчальний посібник. Київ : Знання, 2008. 646 с.
3. Жаркова І. І., Мечник Л.А. Вивчаємо рідний край. Тернопільська область. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 32 с.
4. Заставний Ф. Д. Фізична географія України. Львів, 1996. 260.
5. Ковалишин Д.І. Практикум з фізичної географії материків і океанів. Тернопіль: Підручники і посібники, 1999. 88 с.
6. Маринич О.М., Шищенко П. Г Фізична географія України : підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Знання, 2005. 511 с.
7. Марисова І. В. Біогеографія. Регіональний аспект: навчальний посібник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 128 с.
8. Мечник Л. А., Волошин О. М., Мечник І. І. Природа України: посіб. для вчителів поч. класів. Тернопіль: Підручники і посібники, 1996. 40 с.
9. Панасенко Б. Д. Фізична географія материків: навчальний посібник. Вінниця : ЕкоБізнесЦентр, 1999. 200 с.
10. Помогайбо В.М. Довкілля: підручник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів зі спеціальності «Початкове навчання». Полтава : «Довкілля К», 2005. 304 с.
11. Червона книга України: Рослинний світ / редкол.: Ю. Р. Шеляг-Сосонко. Київ : «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1996. 608 с.
12. Червона книга України: Тваринний світ / редкол.: М. М. Щербак. Київ : «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1994. 464 с.
13. Яришева Н. Ф. Основи природознавства: природа України. Навчальний посібник. Київ: Вища школа, 1995. 335 с.
- 14.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне

стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1 (теми 1-6) – усне опитування, практичні завдання, тести	30
Змістовий модуль 2 (теми 7-12) – усне опитування, практичні завдання, тести, кейси	30
ІНДЗ, самостійна робота	20
Підсумковий контроль (теми 1-12) – тестові завдання трьох рівнів складності	20